

1/

Na semafore naskočila zelená. Oknami výkladov obchodného domu Robertson Department Store zatriaslo hučanie motorov áut, motoriek a tuktukov. Pohlo sa aj auto, v ktorom sedela Dim. Výklad s dlhou červenou hodvábnou sukňou pohltila večerná tma.

Sedela v taxíku, netlačila sa v preplnenom autobuse a nešla ani zhrdzaveným tuktukom. Zastavila si taxík, ktorý mal klimatizáciu, a šofér držal hubu. Oprela si zátylok o operadlo a prinútila sa vychutnávať ten pocit. Pohoda. Popri nich sa prehnal moped. Dievča, ktoré sa tíslo k červenému tričku s prilbou, sa na ňu dívalo prázdny pohľadom. Len sa drží, napomenula ju v duchu Dim.

Na ulici Rama IV sa šofér zaradil za nákladiak, vyfukujúci také mračná čierneho dymu, že zatienili aj jeho ešpézetku. Klimatizácia schladila výfukové plyny a takmer ich zbavila smradu. Takmer. Diskrétne si zamávala rukou pred nosom, aby naznačila šoférovi, čo si myslí. Šofér na ňu flochol v spätnom zrkadle a preradil sa do druhého pruhu. Pohoda.

Kedysi to bolo inak. V dome, kde vyrastala, ich bolo šesť dievčat. O šesť viac, než rodina potrebuje, hundral otec. Mala sedem rokov, keď v rozvírenom prachu ulice

mávali na rozlúčku sestre, ktorú práve popri hedom kanáli odvážal traktor. Sestra dostala čisté šaty, lístok na vlak do Bangkoku a adresu v Patpongu, napísanú zozadu vizitky. Ronila vodopády slz, hoci Dim mávala tak mocne, až mala pocit, že jej odletí ruka. Mama pohladkala Dim po vlasoch a zašepkala, že to nie je ľahké, no nie je to ani také zlé. Aspoň nebude musieť obchádzať domy ako *kwai*, ako to robila pred svadbou mama. Okrem toho Miss Wong jej slúbila, že sa o ňu dobre postará. Otec prikývol, odplul si betel spomedzi čiernych zubov a dodal, že farangovia v baroch dobre platia za nové dievčatá.

Dim nepochopila, čo znamená *kwai*, no nechcela sa pýtať. Samozrejme, vedela, že *kwai* je vôl. Podobne ako väčšina ich susedov ani oni nemali na vlastného vola. Keď potrebovali zožať úrodu z ryžového poľa, prenajímali si zvieru od pocestných. Až neskôr sa dozvedela, že aj dievčatá, ktoré chodia s volmi, volajú *kwai*, keďže sa ich služby ponúkajú ako bonus. Taká bola tradícia. Azda stretne sedliaka, ktorý ju bude chcieť, skôr než zostarne.

Jedného dňa – mala vtedy pätnásť – prišiel za ňou otec na pole. Klobúk držal v ruke a slnko mu svietilo do chrbta. Kričal jej meno. Neodpovedala hneď, najprv sa vystrela a rozhliadla sa po zelených poliach okolo ich nevelkého domca, privrela oči a započúvala sa do kriku trubača v lístí. Vdýchla vôňu eukalyptov a kaučukovníkov hlboko do pľúc. Vedela, že je na rade.

Prvý rok sa delila o izbu s ďalšími troma dievčatami. Požičiavali si všetko, posteľ, jedlo aj šaty. Najmä na šatách si dali záležať. Dievča bez pekného odevu neoslo-

vilu najlepších zákazníkov. Naučila sa tancovať a usmievať, naučila sa rozoznávať, kto chce kupovať len drinky a kto prišiel za sexom. Otec sa vopred dohodol s Miss Wong, že jej zarobené peniaze budú posielat' rovno domov, a tak ich v prvých rokoch veľa nevidela. Miss Wong bola spokojná a postupne čosi občas odložila aj pre Dim.

Miss Wong mala dôvod na spokojnosť. Dim pracovala tvrdo a zákazníci kupovali drahé drinky. Miss Wong mohla byť rada, že ešte neodišla, lebo párkrát jej už veľa nechýbalo. Jeden Japonec sa chcel s Dim oženiť, no stiahol sa, keď ho požiadala o peniaze na letenku. Iný Američan ju vzal so sebou na Phuket a kúpil jej aj diamantový prsteň. Deň po jeho odchode ho zanesla do záložne.

Niektorí jej platili zle, a keď sa sťažovala, vyhodili ju na ulicu, iní sa obracali na Miss Wong, ak nebola ochotná vyhovieť všetkým ich prianiam. Necháпали, že vo chvíli, keď ju vyplatili z baru, Miss Wong dostala svoje a Dim je vlastnou paňou. Spomenula si na červené šaty vo výklade. Mama mala pravdu – nie je to ľahké, no nie je to ani také zlé.

Podarilo sa jej uchovať si nevinný úsmev a veselý smiech. Mali ho radi. Možno preto jej ponúkli miesto, ktoré Wang Lee inzeroval v denníku Thai Rath pod názvom G. R. O., teda *Guest Relation Officer*. Wang Lee bol malý tmavý Číňan, ktorý prevádzkoval motel na Sukhumvit Road. Jeho zákazníci boli takmer výlučne cudzinci so zvláštnymi želaniami, no nie až takými zvláštnymi, aby im nemohla vyhovieť. V podstate mala prácu uňho radšej ako nekonečné tance na bare. Okrem toho Wang Lee

dobre platil. Jedinou nevýhodou bola dlhá cesta z jej bytu v štvrti Banglamphu.

Prekliata premávka! Opäť zastali. Naznačila šoférovi, že chce vystúpiť, hoci to znamenalo, že bude musieť prejsť šesť jazdných pruhov k motelu na druhej strane cesty. Otvorila dvere taxíka a vzduch ju ihneď oblapil ako teplý, vlhký uterák. Vyzerala medzeru v prúde áut, zakrývajúc si dľaňou ústa. Vedela, že to nepomôže. V Bangkoku sa nedá dýchať iný vzduch, no aspoň necítila ten smrad.

Vkĺzla medzi autá. Musela uskočiť pred dodávkou s nákladnou plošinou plnou popiskujúcich si chlapcov a po päťach jej takmer prešla toyota. Žena za volantom si ju vôbec nevšimla. Dim napokon zastala na druhej strane cesty.

Vstúpila do prázdnej recepcie. Wang Lee prudko zdvihol hlavu.

„Tichý večer?“ spýtala sa.

Nahnevane prikývol. Za posledný rok už zažil priveľa takýchto večerov.

„Jedla si?“

„Áno,“ zaklamala. Myslel to dobre, no nemala chuť na rezance bez chuti, čo varil v kuchynke vzadu.

„Budeš musieť chvíľu počkať,“ vysvetlil jej. „Farang si chcel najprv pospať. Zavolá, keď bude pripravený.“

Vzdychla si.

„Lee, viete, že pred polnocou musím byť naspäť v bare.“

Pozrel sa na hodinky.

„Daj mu hodinu.“

Mykla plec om a posadila sa. Pred rokom by ju vyhodil za akýkoľvek náznak protestov, teraz však potrebuje každý dolár. Samozrejme, že nemusela čakať, no celá cesta z Banglamphu by tak vyšla navivoč. Okrem toho si Lee zaslúži jej ochotu, nie je najhorší pasák.

Dofajčila tretiu cigaretu, vypláchla si ústa horkým čínskym čajom a posledný raz si skontrolovala šminky v zrkadle nad recepciou.

„Idem ho zobudiť,“ rozhodla sa.

„Hm. Máš korčule?“

Ukázala mu tašku.

Jej opätky škripali v štrku dvora medzi prízemnými budovami motela. Izba číslo stodvadsať bola celkom na konci. Nevidela pred ňou auto, no v okne sa svietilo. Možno už vstal. Vánok jej podvihol krátku sukničku, ale neschladil ju. Túžila po príchode monzúnu, nech už konečne zaprší. Tak ako bude po pár týždňoch záplav, rozbahnených ciest a útokoch komárov túžiť po suchých a bezveterných mesiacoch.

Zľahka zaklopala na dvere, nasadila svoj hanblivý úsmev a na špičku jazyka už pripravila otázku *What's your name?* Ticho. Zaklopala ešte raz a pozrela sa na hodinky. Jasné, že mohla zjednať tú sukňu o pár stoviek bahtov, hoci ju kupovala v Robertstone. Stlačila kľučku a s prekvapením konštatovala, že je odomknuté.

Ležal na bruchu v posteli. Najprv jej napadlo, že spí. Potom si však všimla, ako sa zablýskali modré skielka na rukoväti noža, čo trčal z mužovho ostrožltého saka. Ťažko povedať, ktorá myšlienka jej preletela hlavou ako prvá, no určite jej napadlo aj to, že cesta z Banglamphu

napokon predsa vyšla navnivoč. Až potom konečne napla hlasivky. Jej krik však pohltilo hysterické trúbenie nákladniaka, ktorý sa v poslednej chvíli vyhol nepozornému tuktukárovi na Sukhumvit Road.

2/

Národné divadlo, ohlásil nosový rozospatý hlas z reproduktorov. Dvere metra sa otvorili a Dagfinn Torhus vystúpil do surového, studeného a ledva sa briezdiaceho dňa. Vzduch sa zahryzol do jeho čerstvo oholených líc a v sporom osvetlení mestských neónov videl, ako mu z úst vychádza para.

Prvý januárový týždeň. Čoskoro sa to zlepší, ľad pokryje fjord a vzduch bude suchší. Vykročil po ulici Drammensveien k sídlu ministerstva zahraničných vecí. Občas ho obišiel osamelý taxík, inak bolo na uliciach pusto. Hodiny na reklamnej tabuli, ktoré vysielali červené svetlo k čiernej zimnej oblohe, mu potvrdili, že je len šesť.

Pred vchodom si vytiahol vstupnú kartu. *Funkcia: vedúci kancelárie*, fotografia o desať rokov mladšieho Dagfinna Torhusa, hľadajúceho do objektívu s vystrčenou bradou a so sebavedomým pohľadom spoza okuliarov v ocelovom ráme. Vsunul kartu do čítačky, naťukal kód a otvoril ťažké sklenené dvere budovy s poetickým názvom Viktóriina terasa.

Odkedy ako dvadsaťpäťročný nastúpil do práce na ministerstve, neotvárali sa mu všetky dvere takto ľahko. V *škole diplomatov*, ako volali aspirantský kurz

MZV, len s ťažkosťami splýval s okolím. Ako to opísal jeden zo spolužiakov z Bærumu, bránil mu v tom jeho výrazný dialekt a sedliacke spôsoby. Ostatní ašpiranti boli politológovia, ekonómovia a právnici, ich rodičia akademici, politici či dokonca príslušníci šľachty z MZV, kam sa teraz drali aj ich deti. Dagfinn Torhus bol syn sedliaka s ukončenou poľnohospodárskou školou v Åse. Niežebý mu na tom záležalo, uvedomoval si význam správnych priateľov pre svoju ďalšiu kariéru. Usiloval sa naučiť správne sociálne kódy a kompenzoval svoj pôvod ešte tvrdšou prácou. Všetci študenti, bez ohľadu na rozdiely, mali spoločné jedno – nejasnú predstavu o ďalšom živote. Poznali len smer, ktorým chceli ísť: nahor.

Torhus si vzdychol a kývol na pozdrav zamestnancovi strážnej služby, ktorý mu popod sklo posunul noviny a obálku.

„Už niekto...?“

Strážnik zavrtel hlavou.

„Pán Torhus, ste prvý ako vždy. Obálku nám v noci doručili z centrály.“

Výtah ho viezol nahor a Torhus sledoval, ako sa rozsvecujú a zhasínajú čísla poschodí. Predstavoval si, že každé poschodie symbolizuje isté obdobie jeho kariéry, a každé ráno si tak rekapituloval svoj pracovný život.

Prízemie predstavovalo prvé dva roky na ašpirantskom kurze, dlhé, nezáväzné debaty o politike a histórii a trápenie na hodinách francúzštiny.

Na prvom poschodí sídlilo personálne oddelenie, ktoré rozhodovalo o obsadzovaní postov v zahraničí. Prvé dva roky dostal Canberru, potom na tri roky Mexico City. Fajn mestá, nemohol sa sťažovať. Samozrejme, že ako prvú voľbu uviedol Londýn a New York, no o tieto prestížne destinácie sa uchádzali všetci, a tak sa rozhodol nevnímať to ako svoju porážku.

Na druhom poschodí sa vrátil do Nórska, prišiel o luxusné príplatky za pobyt v zahraničí a príspevky na bývanie, ktoré mu umožňovali žiť život v striedmom prebytku. Spoznal Berit, ktorá čoskoro otehotnela, a keď nadišiel čas opäť sa uchádzať o miesto v cudzine, na ceste bolo druhé dieťa. Berit pochádzala z jeho rodného kraja a každý deň telefonovala s mamou. Rozhodol sa chvíľu počkať a drieť doma ako šialený. Písal kilometrové analýzy obchodu s rozvojovými krajinami, komponoval príhovory ministra zahraničných vecí a tešil sa z uznania z vyšších poschodí. Nikde inde v štátnej správe sa súťaživosť neviedla do takých extrémov, nikde nehrala hierarchia takú dôležitú úlohu. Dagfinn Torhus pochodoval každý deň do úradu ako vojak na front, nevyrkval hlavu, kryl si chrbát a strieľal vždy, keď mu niekto prišiel na mušku. Občas sa mu ušlo potľapkanie po pleci. Vedel, že si ho všimli, a pokúšal sa vysvetliť Berit, že sa mu veľmi pravdepodobne ujde Paríž alebo Londýn. Vtedy sa prvý raz v ich nedramatickom manželstve postavila na zadné. Ustúpil.

A potom štvrté poschodie a ďalšie analýzy, sekretárka, o čosi vyšší plat, kým ho rýchlo neodvelili na personálne na prvom poschodí.

Miesto na personálnom oddelení ministerstva malo zvláštnu príchuť. Zväčša naznačovalo, že cesta nahor je otvorená. Niečo sa však stalo. Úlohou bolo obsadzovať záujemcami rôzne pozície v zahraničí a tak priamo ovplyvňovať kariérny postup množstva ľudí. Možno sa podpísal pod nesprávne rozhodnutie, ukázal palcom nadol na človeka, ktorý napokon predsa uspel a teraz sedel nad ním a poťahoval takmer neviditeľnými nitkami život Dagfinna Torhusa a jeho kolegov z ministerstva.

Cesta nahor sa totiž takmer nepozorovateľne zastavila a jedného dňa sa v zrkadle v kúpeľni díval na riaditeľa kancelárie, nevelmi vplyvného byrokrata, ktorý to nikdy nedotiahne na piate poschodie. Veď do penzie mu zostávalo už len desať rokov. Samozrejme, ak nevykoná niečo veľkolepé. Veľkolepé činy však majú jednu nevýhodu: ak nevedú k povýšeniu, znamenajú vyhodenie.

Pracoval ako predtým a usiloval sa byť o krok pred ostatnými. Každé ráno prichádzal do kancelárie prvý, aby si stihol v pokoji prečítať noviny aj faxy a vyvodiť závery, keď si ostatní na raňajšej porade ešte vytierali z očí spánok.

Drina mu vošla do krvi.

Odomkol dvere svojej kancelárie a na chvíľu zaváhal, kým rozsvietil. Aj to malo svoj príbeh, príbeh o čelovke. Žiaľ, tajomstvo sa prevalilo a už vedel, že zabáva celé ministerstvo. Pred mnohými rokmi sa vtedajší veľvyslanec v USA na istý čas vrátil do Osla a skoro ráno zavolať Torhusovi, aby sa ho spýtal na jeho názor na vyjadrenia prezidenta Cartera na nočnej tlačovej konferencii. Tor-

hus práve vchádzal do kancelárie, nemal prečítané noviny ani faxy, a tak zostal dlžný odpoveď. Samozrejme, že mu to pokazilo deň. A tým sa to neskončilo. Na druhý deň mu veľvyslanec zavolať, práve keď otvoril noviny, a chcel vedieť, ako nočné udalosti ovplyvnia situáciu na Blízkom východe. Torhus zakoktal nič nehovoriacu odpoveď, prešpikovanú odvolávaním sa na nedostatok informácií.

Začal chodiť do práce ešte skôr, no veľvyslanec akoby mal siedmy zmysel pre jeho dochádzku a volal mu vždy, len čo si sadol za stôl.

Pochopil, až keď sa náhodou dozvedel, že veľvyslanec býva v hotelíku Aker s oknami obrátenými k budove ministerstva. Bolo všeobecne známe, že veľvyslanec je ranostaj. Všimol si, že u Torhusa sa svieti skôr než v ostatných kanceláriách, a rozhodol sa pedantnému úradníkovi čosi vyparatiť. Torhus si ešte v ten deň kúpil čelovku, ráno si prečítal všetky noviny aj faxy a až potom rozsvietil. Veľvyslanec to po troch týždňoch napokon vzdal.

Dagfinn Torhus dnes kašlal na vtipného veľvyslancu. Otvoril obálku a po prečítaní správy v dešifrovanej kópii zakódovaného faxu s označením PRÍSNE TAJNÉ rozlial kávu na papiere rozhádzané po písacom stole. Strohý text ponúkal priestor fantázii, no podstata znela asi takto: Nórskeho veľvyslancu v Thajsku Atleho Molnesa našli s nožom v chrbte v bangkockom bordeli.

Torhus si prečítal správu ešte raz a potom papier odložil.

Atle Molnes, bývalý politik Kresťanskej ľudovej strany a bývalý predseda výboru pre financie, bol teraz doko-

nale bývalý. Tá správa znela tak neuveriteľne, že Torhus mimovoľne zaškúlil na okná hotela Aker. Odosielateľom správy bolo naozaj nórske veľvyslanectvo v Bangkoku. Torhus zanádal. Prečo sa to muselo stať práve teraz? A prečo práve v Bangkoku? Mal by najprv informovať Askildsena? Nie, dozvie sa to včas. Torhus pozrel na hodinky a vzal telefón, aby vyťukal číslo ministra zahraničných vecí.

Bjarne Møller opatrne zaklopal a otvoril dvere. Hlasy v zasadačke zmĺkli a všetky tváre sa otočili k nemu.

„Toto je Bjarne Møller, vedúci úseku vyšetrovania trestných činov,“ predstavila ho policajná prezidentka a naznačila mu, aby si sadol.

„Pán Møller, dovoľte mi predstaviť vám štátneho tajomníka Bjørna Askildsena z úradu predsedu vlády a vedúceho kancelárie na ministerstve zahraničných vecí Dagfinna Torhusa.“

Møller prikývol, odsunul si stoličku a pokúsil sa natlačiť svoje nepochopiteľne dlhé nohy pod veľký oválny dubový stôl. Askildsenovu mladú dohľadka oholenú tvár zrejme poznal z televízie. Úrad predsedu vlády? To znamená, že ide o gigantický problém.

„Ďakujeme, že ste si tak rýchlo našli čas,“ začal štátny tajomník, netrpezlivo klopkajúc končekmi prstov po stole. „Hanne, zhrň nám, prosím, o čom sme sa rozprávali.“

Policajná prezidentka zavolala Møllerovi pred dvadsiatimi minútami. Bez ďalšieho vysvetlenia mu dala pokyn, aby sa do pätnástich minút dostavil na ministerstvo zahraničných vecí.

„Atle Molnes je mŕtvy. Zrejme ho zavraždili, v Bangkoku,“ začala.

Møller postrehol, ako vedúci kancelárie zagúľal očami za okuliarmi v oceľovom ráme. Vypočul si zvyšok príbehu a pochopil jeho reakciu. Človek musí byť policajt, aby použil slová *zrejme ho zavraždili* pri osobe, ktorej nôž vnikol do tela naľavo od chrbtovej kosti, vošiel do ľavého pľúcneho laloka a prepichol srdce.

„V hotelovej izbe ho našla žena...“

„V bordeli,“ opravil ju muž s oceľovým rámom. „Štetka.“

„Hovorila som s kolegom v Bangkoku,“ nevšimala si. „Slušný chlap. Sľúbil mi, že to chvíľu udržia pod pokrievkou.“

Møllerovi ihneď napadla otázka, prečo chcú tajiť, že sa udiala vražda. Rýchle zapojenie médií polícii často pomohlo získať tipy od svedkov, kým boli stopy ešte čerstvé. Čosi mu však hovorilo, že túto otázku by pokladali za neveriteľne naivnú.

„Verím, že sa nám dovedy podarí pripraviť dôveryhodnú verziu,“ poznamenal Askildsen. „Tá súčasná totiž neobstojí.“

Súčasná? Møller sa uškrnul. Pravdivú verziu teda zvažili a zavrhli. Ako relatívne čerstvému riaditeľovi oddelenia sa mu doteraz podarilo vyhýbať kontaktom s politikmi, no vedel, že s kariérnym postupom sa im odoláva čoraz ťažšie.

„Chápem, že súčasná verzia je nepríjemná, ale čo chcete povedať tým, že neobstojí?“

Policajná prezidentka naňho varovne zagánila. Štátny tajomník sa smutne usmial.

„Pán Møller, nemáme veľa času, no dovoľte mi ponúknuť vám rýchlokurz reálnej politiky. Samozrejme, všetko zostane len medzi nami.“

Podvedome si napravil uzol na kravate, Møller si tento jeho pohyb pamätal z televíznych debát.

„Takže. Prvýkrát v povojnovej histórii máme nelavicovú vládu s vyhlídkami na prežitie. Nedisponuje parlamentnou väčšinou, no predseda vlády sa stal najmenej nepopulárnym politikom v krajine.“

Policajná prezidentka a riaditeľ kancelárie odmenili jeho prirovnanie úsmevom.

„Jeho popularita sa opiera o kapitál všetkých politikov: o dôveru. Najdôležitejšie nie je byť sympatický alebo charizmatický, najdôležitejšie je mať dôveru. Viete, v čom spočívala popularita premiérky Gro Harlem Brundtlandovej, pán Møller?“

Møller netušil.

„Nebola práve šarmantná, no ľudia verili, že je taká, za akú sa vydáva. Kľúčové slovo je aj tu *dôvera*.“

Všeobecný súhlas prítomných. Očividne išlo o samozrejmosť.

„Atle Molnes a predseda vlády mali veľa spoločné, boli blízki priatelia, ich politické dráhy sa neustále pretínali. Študovali spolu, spolu vstúpili do strany, presadili modernizáciu mládežníckej straníckej organizácie a dokonca spolu bývali, keď sa ako mladí dostali do parlamentu. Molnes dobrovoľne ustúpil, keď sa črtal ich súboj o miesto korunného princa v strane. Bez výhrad sa postavil za súčasného premiéra a ušetril tak stranu od bratovražednej vojny. Premiér mu zostal veľmi zaviazaný.“